

RIIGIKOHUS

DISTSIPLINAARKOLLEGIUM

OTSUS

Distsiplinaarasja number	9-13/22-2
Otsuse kuupäev	23. september 2022
Kohtukoosseis	Eesistuja riigikohtunik Tambet Tampuu, liikmed riigikohtunik Julia Laffranque, riigikohtunik Paavo Randma, Tartu Ringkonnakohtu kohtunik Erkki Hirsnik ja Tartu Maakohtu kohtunik Rutt Teeveer
Kohtuasi	A Maakohtu kohtuniku X distsiplinaarsüüdistusasi
Distsiplinaarmenetluse algataja	Tartu Ringkonnakohtu esimees Tiina Pappel
Asja läbivaatamise kuupäev	25. august 2022
Istungil osalenud isikud	Tartu Ringkonnakohtu esimees Tiina Pappel A Maakohtu esimees Istungit protokollis Riigikohtu personalispetsialist Kristi Jakobsoo

RESOLUTSIOON

1. Mõista A Maakohtu kohtunik X süüdi ametikohustuste mittekohases täitmisel ja määrata talle karistuseks ametipalga vähendamine 15% kuueks kuuks.
2. Otsuse peale on kohtunikul õigus esitada kaebus Riigikohtu üldkogule 30 päeva jooksul alates otsuse kuulutamisest.
3. Otsus jõustub pärast punktis 2 märgitud tähtaja möödumist, kui kohtunik ei ole esitanud kaebust Riigikohtu üldkogule.

DISTSIPLINAARSÜÜDISTUS

1. Tartu Ringkonnakohtu esimees Tiina Pappel (distsiplinaarsüüdistuse esitaja) algatas 6. juunil 2022 distsiplinaarmenetluse A Maakohtu kohtuniku X (edaspidi kohtunik) suhtes seoses ametikohustuste mittekohase täitmisega.

2. Distsiplinaarsüüdistuse järgi on kohtunik tsiviilasja nr 2-20-16862 (Narva linn, P. Kerese tn 19 korteriühistu hagi OÜ Elamu Teenused Grupp (kostja I) ning T. Popova (kostja II) vastu võla nõudes) menetlemisel toime pannud järgmised rikkumised:

2.1. Kohtunik ei ole seni lahendanud hageja 20.09.2021 esitatud, vastuväitena pealkirjastatud menetluse kiirendamise taotlust.

Tsiviilasja nr 2-20-16862 kohtutoimikust nähtub, et 20.09.2021 esitas hageja vastuväite kohtuniku tegevusele. Selle vastuväite kohaselt on möödunud pool aastat kohtuistungist, kuid maakohus ei ole vaatamata hageja taotlusele määranud kohtuotsuse tegemise kuupäeva ega vastanud hageja palvetele ja päringutele, mis rikub kohtuvaidluse mõistliku aja lahendamise õigust.

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku (TsMS) § 333¹ sätestab, et kui tsiviilasi on olnud kohtu menetluses vähemalt üheksa kuud ja kohus ei tee mõjuva põhjusega vajalikku menetlustoimingut, sealhulgas ei määra õigel ajal kohtuistungit, et tagada kohtumenetluse läbiviimine mõistliku aja jooksul, võib kohtumenetluse pool kohtult taotleda kohtumenetluse kiiremaks lõpuleviimiseks sobiva abinõu tarvitusele võtmist. TsMS § 333¹ lg-test 2 ja 3 tuleneb, et taotluse rahuldamata jätmine või kohtumenetluse kiirendamiseks taotluses märgitust erineva abinõu rakendamine vormistatakse 30 päeva jooksul alates taotluse saamisest põhistatud määrusega. Kohtumenetluse kiirendamise taotluse läbivaatamisel tehtud määruse peale võib esitada määruskaebuse (lg 4).

09.03.2022. a seletuses ringkonnakohtu esimehele tunnistas kohtunik, et ta sai taotlusega tutvumisel aru, et tegemist on menetluse kiirendamise taotlusega. Kuigi kohtunik ei selgitanud, millal ta taotlusega tutvus, on ilmne, et kohtunik pidi seda tegema hiljemalt 09.03.2022 ringkonnakohtule seletust esitades. Arvestades samas taotluse esitamise kuupäeva 20.09.2021, tuleks eeldada, et kohtunik tutvus taotlusega oluliselt varem kui viis ja pool kuud pärast taotluse saabumist.

Menetluse kiirendamise taotluse lahendamata jätmisele juhtis kohtuniku tähelepanu ka ringkonnakohus järelevalve tegemisel, kuid kohtunik ei ole tähelepanu juhtimisele reageerinud. 23.03.2022 vestlusel kohtunikuga leidsid Tartu Ringkonnakohtu esimees ja tsiviilkolleegiumi esimees, et selles tsiviilasjas tuleb kohtunikul menetlusosaliste taotlused lahendada ja kohtuasja menetlus mõistliku aja lõpule viia. Kohtunik ei ole seda praeguse ajani teinud.

2.2. Kohtunik ei ole seni lahendanud kostjate 19.07.2021 ja 01.03.2022 esitatud vastuväiteid kohtu tegevusele. Vastuväidete lahendamisest sõltuvad teised menetluslikud otsustused, mille tegemata jätmine ei võimalda asja lahendamisega edasi liikuda. Tsiviilasja käigust kogumis nähtub, et kohus venitab kohtuasja lahendamist, jättes poolte taotlused ja vastuväited õige ajaks lahendamata ning menetluse jätkamise viisi määramata. Sellega rikub kohtunik jooksvalt kohustust lahendada tsiviilasi mõistliku aja jooksul ja võimalikult väikeste kuludega (TsMS § 2). Kohtute infosüsteemi andmetel on tsiviilasi kohtuniku menetluses olnud alates 16.11.2020 (31.05.2022 seisuga 561 päeva).

Tsiviilasja nr 2-20-16862 kohtutoimikust nähtub, et:

a) 19.07.2021 esitas kostja II maakohtule vastuväite selle kohta, et maakohus oli jätnud rahuldamata kostja II taotluse üle kuulata tunnistaja. Vastuväite kohaselt ei võimaldanud maakohus kostjal II tõendada viimase väidet ning maakohus ei põhjendanud ka seda, miks kostja II esitatud väide tõendamist ei vaja või miks tunnistaja ütlus kui tõend ei ole asjakohane. Kostja II märkis vastuväites,

et kui maakohus rahuldab vastuväite ja sellega tunnistaja ülekuulamise taotluse, on asja lahendamine kirjalikus menetluses võimatu;

b) 01.03.2022 esitasid kostjad vastuväite maakohtu tegevusele selle kohta, et maakohus rahuldab hageja hilinemisega esitatud taotluse maakohtule vastamise tähtaja pikendamiseks kuni 10.02.2022, palusid otsustada, kas kohus menetleb hilinemisega 10.02.2022 esitatud menetlusedokumenti, ning palusid kuni vastuväite lahendamiseni kostjatelt seisukohta mitte nõuda ja pikendada 10.02.2022 kostjatele antud kohtunõude täitmise tähtaega.

Distsiplinaarsüüdistuse esitaja leiab, et kuigi neid vastuväiteid on võimalik lahendada ka kohtuotsusega, on vastuväidete kohene lahendamine menetluse edasise juhtimise seisukohast oluline. Kohtunik on 14.01.2022 seletuses ringkonnakohtu esimehele selgitanud, et kostjate poolt kohtu tegevusele esitatud vastuväite (tunnistajate ärakuulamisest keeldumine) üle saab otsustada pärast 03.02.2022, kui hageja esitab seisukoha edasise menetluse kohta. Siiani ei ole kohtunik seda vastuväidet lahendanud, kuigi hageja esitas oma seisukoha 10.02.2022. Ka ei ole kohtunik lahendanud kostjate 01.03.2022 esitatud vastuväidet kohtu tegevusele, milles paluti hageja 10.02.2022 esitatud menetlusedokumenti mitte arvestada.

Kohtumenetlus on koosnenud peaaesjalikult pooltelt korduvate seisukohtade küsimisest, kusjuures maakohus on andnud vaid korra, 26.01.2022. a kirjaga (s.o aasta pärast kohtuistungit pidamist), hageja esitatud asjaolude kogumile õigusliku hinnangu, leides, et tegemist on perspektiivitu kohtuasjaga. Selgusetuks jääb, miks ei olnud võimalik hageja tähelepanu kohtuasja perspektiivitusele juhtida juba hagi menetlusse võtmise otsustamisel või kohtuistungil (vt TsMS § 392 lg-d 1, 4, § 371 lg 2, § 347 lg 3, § 348 lg 1, § 351 lg-d 1, 2). Hagile õigusliku hinnangu andmine langeb kokku ringkonnakohtu esimehele selgituse esitamise tähtajaga, mistõttu ilma ringkonnakohtu esimehe sekkumiseta ei oleks kohtunik eeldatavasti hagejale 26.01.2022 kirja saatnud. Kohtunik ei ole reageerinud poolte taotlustele ega ole seni otsustanud, millisel viisil menetlust jätkata. Kohtuasjas on peetud vaid üks kohtuistung 10.02.2021, pärast mida on kohtunik teinud vaid ühe sisulise otsustuse, jättes poolte esitatud tunnistajate ülekuulamise taotluse 17.06.2021 rahuldamata. Pärast seda ei ole kohtunik menetlust aktiivselt juhtinud. Kohtunik ei ole seni, hoolimata ringkonnakohtu poolt järelevalve käigus viidatud puudustele menetluse juhtimisel, otsustanud, kuidas menetlusega jätkata. Asjaolu, et kostjad ei ole nõustunud kirjaliku menetlusega, ei tähenda, et kohtunik ei võiks jätkata tsiviilasja tavalises korras menetlemisega.

3. Distsiplinaarsüüdistuse järgi on kohtunik tema menetluses olevas tsiviilasjas nr 2-19-16498 (R. Urazevi ja G. Urazeva ühisvara jagamine) rikkunud TsMS § 452 lg-s 4 sätestatud maksimaalset 40-päevast kohtuotsuse avalikult teatavastegemise tähtaega.

Kohtunikule heidetakse distsiplinaarsüüdistuses ette seda, et ta lükkas kõnealuses tsiviilasjas kohtuotsuse (mis nüüd on avalikult teatavaks tehtud ja kannab 25.11.2021. a kuupäeva) teatavastegemist korduvalt (8 korda) edasi, sh ei teavitanud menetlusosalisi 31.05.2021 otsuse teatavastegemise uuest ajast. Kuna maakohtu tegevus kohtuotsuse teatavastegemisel sisuliselt seiskus, pöördusid viis kuud hiljem maakohtu poole taotlustega menetlusosalised. Ka seejärel möödus veel ligikaudu kuu, enne kui maakohus menetlusosaliste pöördumistele reageeris ning otsuse teatavaks tegi. Kohtuotsus on teatavaks tehtud ca seitse kuud pärast asjas lõpliku kohtuistungit toimumist. Sellega ületas kohtunik oluliselt maksimaalset kohtuotsuse teatavastegemise tähtaega.

TsMS § 402 lg 8 sätestab, et pärast kohtuvaidlust läheb kohus otsust tegema, teatades, millal ja mil viisil kohtuotsus avalikult teatavaks tehakse. TsMS § 452 lg 3 ls 3 sätestab, et kohus teatab menetlusosalistele ka otsuse avalikult teatavastegemise aja muutmisest. TsMS § 452 lg-st 4 tuleneb, et otsuse võib hiljem kui 20 päeva pärast asja arutamise viimast istungit või kirjalikus menetluses

taotluste ja dokumentide esitamiseks ettenähtud tähtpäeva möödumist avalikult teatavaks teha üksnes mõjuval põhjusel, eelkõige kohtuasja eriti suure mahu või erilise keerukuse tõttu. Otsuse avalikku teatavakstegemist ei või määrata hiljemaks kui 40 päeva pärast asja arutamise viimast istungit või kirjalikus menetluses taotluste ja dokumentide esitamiseks ettenähtud tähtpäeva möödumist. Seega tuleb otsus avalikult teatavaks teha üldjuhul mitte hiljem kui 20 päeva, kui selleks on aga mõjuv põhjus (nt kohtuasja suur maht või eriline keerukus), siis mitte hiljem kui 40 päeva pärast asja arutamise viimast istungit või kirjalikus menetluses taotluste ja dokumentide esitamiseks ettenähtud tähtpäeva möödumist. Distsiplinaarkollegium on varasemas praktikas leidnud, et kohtuotsuse avalikult teatavakstegemise tähtaja rikkumine ühe päeva võrra ei ole eraldi võetuna sedavõrd oluline rikkumine, et võiks kaasa tuua distsiplinaarvastutuse (18.11.2002. a otsus distsiplinaarasjas nr 3-8-11-2-02). Küll on distsiplinaarsüüteoaks kümnes tsiviilasjas lahendite avalikult teatavakstegemine seaduses sätestatud tähtaega, sh maksimaalset tähtaega, oluliselt ületades (27.03.2019. a otsus distsiplinaarasjas nr 9-13/18-3).

Distsiplinaarsüüdistuse esitaja arvates ületas kohtunik TsMS § 452 lg-s 4 sätestatud maksimaalset 40-päevast otsuse avalikult teatavakstegemise tähtaega (see olnuks 07.06.2021) veel 5 kuu ja 18 päeva võrra, kusjuures otsus tehti teatavaks alles pärast seda, kui menetlusosalised olid seda kohtunikule meelde tuletanud. Kohtunikku on selle eest, et ta kohtulahendite kuulutamist korduvalt ja pikaks ajaks edasi lükkas, jättes menetlusosalised sellest teavitamata, kord juba distsiplinaarkorras ka karistatud. Kohtuotsuse pikkus on kaheksa lehekülge, sellest otsuse põhjendused on vaid umbes pooleteisel leheküljel. Kohtuotsusest ei nähtu, et tegemist oleks erakordselt mahuka või keerulise kohtuasjaga, mis tingis otsuse sedavõrd hilise teatavakstegemise aja.

Kohtuniku 09.03.2022 antud kirjaliku seletuse kohaselt tingis kohtuotsuse tegemise edasilükkamise möödapääsmatu vajadus tegelda sellel hetkel prioriteetsemate asjadega, mistõttu lõpplahendite tegemiseks vajalik katkematu süvenemis- ja mõtlemisaeg puudus. Kohtute infosüsteemi andmetel aga ei teinud kohtunik näiteks ajavahemikul 13.–31.05.2021, mil kohtunik lahendi tegemist korduvalt edasi lükkas, teatavaks ühtegi teist suuremat süvenemist nõudvat otsust. Selle asemel saadeti sel ajavahemikul välja kümme määrust ja kirja (menetluse lõpetamised, kohtualluvus, eestkoste pikendamised) ning tehti kaks tagaseljaotsust, mille ettevalmistamisega tegelevad A Maakohtu esimehe väitel tavapäraselt kohtujuristid.

4. Distsiplinaarasja algataja leiab, et kohtuniku eelnimetatud rikkumised ametikohustuste ebakohasel täitmisel ei ole vabandatavad kohtujuristide puuduse, tõlkide vähesuse ega istungisekretäride keeleoskusega (vt A Maakohtu esimehe 03.05.2022. a seisukoht). Ka ei ole need vabandatavad muude, pakilisemate tööülesannete täitmisega, sest kohtunik korraldab oma tööaja iseseisvalt. Kohtunik peab oma kohustused täitma mõistliku aja jooksul, arvestades seaduses ettenähtud menetlustähtaegu kohtute seaduse (KS) § 6 lg 1.

KOHTUNIKU SELGITUSED

5. Kohtunik esitas 29.06.2022 distsiplinaarkollegiumile seletuskirja, milles ta:

5.1. tunnistab ennast talle esitatud distsiplinaarsüüdistuses süüdi selles, et ei suutnud tsiviilasja nr 2-20-16862 menetlemisel 30 päeva jooksul vastata määrustega hageja 20.09.2021. a vastuväitena pealkirjastatud menetluse kiirendamise taotlusele ja kostjate 19.07.2021 ja 01.03.2022 esitatud vastuväidetele kohtu tegevuse peale. Kohtunik selgitas, et ta suutis teha seda alles 24.06.2022. a määruses, mis käsitles mõlema poole menetluse kiirendamise taotlusi ja vastuväiteid kohtu tegevuse peale. Kohtunik väitis, et ta tegi asjaolude probleemistikust hagejale ülevaate 26.01.2022. a kirjas, mis tema arvates pidi aitama menetluses edasi minna. Kohtuniku arvates ei ole selles asjas menetluse takistuseks mitte menetluse liigi määramata jätmine, vaid hagiavalduse väited ja hageja nõuete sisu.

Sellele on kogu menetluse vältel juhtinud tähelepanu ka kostjad. Kohtunik pidas siiski õigeks anda hagejale veel kord võimaluse nõuete määratlemiseks ja menetlustahte väljendamiseks;

5.2. tunnistab end täielikult süüdi selles, et ei prioriseerinud küllalt tsiviilasja nr 2-20-16862 menetlemist, ja kahetseb oma tegu;

5.3. tunnistab ennast talle esitatud distsiplinaarsüüdistuses süüdi selles, et ei suutnud kohtuotsust tsiviilasjas nr 2-19-16498 teha ei 20 päeva, 40 päeva ega ka pikema aja jooksul. Kohtunik selgitas, et kahjuks langes kohtuotsuse tegemise aja sisse ka 2021. a korraline puhkus ajavahemikus 20.07.2021–20.08.2021, mida ta ei saanud kohtutöötajate puhkusegraafikute varasema kooskõlastamise tõttu muuta.

DISTSIPLINAARKOLLEEGIUMI ISTUNGIL UURITUD TÕENDID

6. Distsiplinaarkolleegiumile esitati koos distsiplinaarsüüdistusega järgmised materjalid:

1. A. Gamazini 07.01.2022. a pöördumine Tartu Ringkonnakohtu esimehe poole.
2. Tartu Ringkonnakohtu esimehe 14.01.2022. a kiri kohtunik X suhtes järelevalvemenetluse algatamise ja seletuse nõudes.
3. Kohtunik X 24.01.2022. a taotlus seletuse esitamise tähtaja pikendamiseks ja tähtaja pikendamine.
4. Kohtunik X 27.01.2022. a seletus Tartu Ringkonnakohtu esimehele.
5. Tartu Ringkonnakohtu esimehe 11.02.2022. a kiri kohtunik X suhtes järelevalve laiendamise ja seletuse nõudes.
6. Kohtunik X 01.03.2022. a e-kiri seletuse esitamise tähtaja pikendamiseks ning seletuse esitamise tähtaja pikendamine kuni 04.03.2022.
7. Meeldetuletus X-le seletuse esitamiseks.
8. Kohtunik X 09.03.2022. a seletus Tartu Ringkonnakohtu esimehele.
9. Memo 23.03.2022. a vestluse kohta.
10. Memo saatmine X-le ülevaatamiseks ja paranduste tegemiseks.
11. X täpsustus 23.03.2022. a memole.
12. A Maakohtu esimehe 03.05.2022. a seisukoht X märgitud asjaolude kohta.
13. A. Gamazini 20.05.2022. a taotlus tsiviilasja nr 2-20-16862 üleandmiseks teisele kohtunikule.
14. 10.02.2021. a kohtuistungil protokoll tsiviilasjas nr 2-20-16862.
15. Kostja 19.07.2021. a vastuväide tsiviilasjas nr 2-20-16862.
16. Hageja 20.09.2021. a vastuväide tsiviilasjas nr 2-20-16862.
17. Kostjate 01.03.2022. a vastuväide kohtule tsiviilasjas nr 2-20-16862.
18. Hageja esindaja 30.03.2022. a järelepärimine kohtule tsiviilasjas nr 2-20-16862.
19. Kohtuistungil protokoll tsiviilasjas nr 2-19-16498.
20. Kohtulahendi edasilükkamine 12.05.2021 tsiviilasjas nr 2-19-16498.
21. Kohtulahendi edasilükkamine 14.05.2021 tsiviilasjas nr 2-19-16498.
22. Kohtulahendi edasilükkamine 18.05.2021 tsiviilasjas nr 2-19-16498.
23. Kohtulahendi edasilükkamine 19.05.2021 tsiviilasjas nr 2-19-16498.
24. Kohtulahendi edasilükkamine 20.05.2021 tsiviilasjas nr 2-19-16498.
25. Kohtulahendi edasilükkamine 24.05.2021 tsiviilasjas nr 2-19-16498.
26. Kohtulahendi edasilükkamine 27.05.2021 tsiviilasjas nr 2-19-16498.

27. Menetlusosalise 25.01.2021.. a taotlus asja lõpplahendini viimiseks tsiviilasjas nr 2-19-16498.
28. Menetlusosalise 01.11.2021. a taotlus asja lõpplahendini viimiseks tsiviilasjas nr 2-19-16498.
29. Kohtuniku 24.11.2021. a kiri otsuse tegemise aja kohta tsiviilasjas nr 2-19-16498.
30. A Maakohtu 25.11.2021. a otsus tsiviilasjas nr 2-19-16498.

7. 27.07.2022 esitas kohtuniku kohta iseloomustuse A Maakohtu esimees (maakohtu esimees). Kohtunikul on suur hulk menetlusi, mis on kestnud üle 365 päeva. 2022. a juuni seisuga oli tal neid 52 (A Maakohtus on üle 365 päeva pikkusi menetlusi tsiviilasjades kokku 231). Suur on ka kohtuasjade osakaal, kus viimane toiming on tehtud enam kui 30 päeva tagasi. 2022. a juunikuu seisuga on nimetatud menetlusi 96, mis on 54% kohtuniku kõikidest A Maakohtu menetlustest. Maakohtu esimees märkis veel, et ta tegi 29.06.2022 kohtunikule järelepärimise 19 kohtumenetluse kohta, mille puhul ei ole menetluses toiminguid kaua aega tehtud või on menetlus ise väga kaua kestnud. Ta lisas iseloomustusele nimetatud järelepärimise ja kohtuniku vastuse. Ajavahemikul 2021–2022. a on maakohtu esimees kohtunikuga menetluste olukorda arutanud ning kahe kuu jooksul oli kohtuniku menetlusgrupis osaliselt tööl veel üks kohtujurist.

8. Distsiplinaarsüüdistuse esitaja on kohtuniku iseloomustamiseks distsiplinaarsüüdistuses märkinud, et kohtuniku töö kvaliteedile hinnangu andmisel tuleb arvestada, et kohtunik on töötanud maakohtus juba kaheksa aastat. Seega on tal olnud piisavalt pikk karjäär kohtunikuna, et suuta nõuetekohaselt täita oma ametikohustusi. Tartu Ringkonnakohtu tsiviilkolleegium on probleemidega kohtuniku ametikohustuste täitmisel, sh kohtulahendite halva kvaliteediga puutunud kokku alates kohtuniku ametisse asumise ajast ja olukord ei ole paremaks läinud. Varem on kohtunikku distsiplinaarkorras karistatud kahel korral: 24.05.2016 ja 27.03.2019. Kohtuniku läbiviidavaid menetlusi iseloomustab eelmenetluse ülesannete rikkumine ning napid põhjendused kohtuotsustes. Eriti murettekitav on see, et ka käesoleva järelevalvemenetluse käigus on kohtunik demonstreerinud hoolimatut ja lohakat suhtumist nii seletuste hilinenud esitamisega, otsitud vabanduste leidmisega järelevalve vestlusel (mida kohtunik hiljem muutis) kui ka sellega, et ei ole asunud täitma ühtegi vestlusel antud suunist tsiviilasja nr 2-20-16862 efektiivseks lõpuleviimiseks ja menetluslike rikkumiste kõrvaldamiseks. Selline suhtumine näitab, et pelk vestlus ei avalda kohtuniku puhul soovitud mõju ning distsiplinaarmenetluse algatajal puudub usk, et kohtunikul on motivatsiooni oma tööstiili ja suhtumist kohtuniku ülesannete täitmisesse muuta.

Distsiplinaarsüüdistuse esitaja juhtis distsiplinaarkolleegiumi tähelepanu ka kohtuniku käitumisele järelevalvemenetluse jooksul. Järelevalvemenetluse käigus tuli kohtunikul esitada ringkonnakohtu esimehele seletus hiljemalt 24.01.2022, mida kohtuniku palvel pikendati kuni 26.01.2022. Kohtunik esitas seletuse 27.01.2022. Kohtunikul tuli hiljemalt 28.02.2022 esitada veel teinegi seletus, mille esitamise tähtaega pikendati kuni 04.03.2022. Pärast meeldetuletust esitas kohtunik seletuse 09.03.2022.

Ühtlasi ei ole kohtunik ka pärast järelevalvemenetluse käigus 23.03.2022 peetud Skype'i vestlust täitnud ringkonnakohtu esimehe ja tsiviilkolleegiumi esimehe juhist lahendada tsiviilasjas nr 2-20-16862 menetlusosaliste vastuväited ja menetluse kiirendamise taotlus ning otsustada kohtuasja menetluse mõistliku aja jooksul lõpuleviimine. Kohtute infosüsteemi andmetel on kohtunik pärast vestluse pidamist ajavahemikul 24.03.2022 kuni 30.05.2022 lahendanud 72 tsiviilasja, neist 59 kohtumäärusega, 12 tagaseljaotsusega, ning teinud ühe sisulise otsuse. Kuna eelviidatud lahendite tegemisse panustavad eelkõige kohtujuristid, võib järeldada, et kohtunik ei olnud sel ajal seotud ühegi sedavõrd aeganõudva tegevusega, mis takistas tal tsiviilasja nr 2-20-16862 kohast menetlemist.

DISTSIPLINAARKOLLEEGIUMI SEISUKOHT

9. Distiplinaarkolleegium (edaspidi kolleegium) leiab, et kohtunik on talle ette heidetud rikkumised süüliselt toime pannud ja kohtunik tuleb talle esitatud distiplinaarsüüdistuses süüdi tunnistada ning teda tuleb distiplinaarkorras karistada.

10. Kohtunik tunnistab ennast süüdi selles, et ta ei ole tema menetluses olevas tsiviilasjas nr 2-20-16862 kuni tema kohta käesoleva distiplinaarsüüdistuse koostamiseni (07.06.2022) lahendanud hageja 20.09.2021 esitatud menetluse kiirendamise taotlust. Kohtuniku kohustus lahendada menetluse kiirendamise taotlus määrusega tuleneb selgelt TsMS § 333¹ lg 2 esimesest lausest ja lg 3 esimesest lausest. Nende sätete kohaselt vormistatakse kõnealuse taotluse rahuldamata jätmine või kohtumenetluse kiirendamiseks taotluses märgitust erineva abinõu rakendamine 30 päeva jooksul alates taotluse saamisest põhistatud määrusega. Selle süüdistuspunkti osas ei ole asjaolude üle vaidlust ning distiplinaarsüüdistuses esitatud asjaolud nähtuvad ka esitatud tõenditest. Kohtunik ei ole esile toonud ja asjas esitatud tõenditest ka ei nähtu mõjuvaid põhjuseid, mille tõttu võiks eeltoodud rikkumine olla vabandata.

11. Kohtunik tunnistab ennast süüdi selles, et ta suutis tsiviilasja nr 2-20-16862 menetlemisel kostja II 19.07.2021 esitatud vastuväite ja kostjate 01.03.2022. a vastuväidete kohta võtta seisukoha alles 24.06.2022. a määruses, mis käsitles mõlema poole menetluse kiirendamise taotlusi ja vastuväiteid kohtu tegevuse peale. Samuti tunnistab ta ennast distiplinaarsüüdistuses süüdi selles, et ei prioriseerinud küllalt selle tsiviilasja menetlemist.

11.1. Kolleegium lähtub eeltoodud osas sellest, et distiplinaarsüüdistuse p-s 15.2 on kohtunikule süüks pandud tsiviilasjas nr 2-20-16862 menetluse põhjendamatut venitamist. Distiplinaarsüüdistuse p 15.1 viimase lause ja p 19 järgi jätkus venitamine ka pärast seda, kui ringkonnakohtu esimees ja ringkonnakohtu tsiviilkolleegiumi esimees 23.03.2022 kohtunikuga järelevalvemenetluse käigus Skype'i teel kõnelesid. Selles kõneluses anti kohtunikule juhis lahendada selles tsiviilasjas menetlusosaliste vastuväited ja menetluse kiirendamise taotlus ning otsustada kohtuasja menetluse mõistliku aja jooksul lõpuleviimine. Ometigi ei teinud kohtunik ühtegi menetlustoimingut ka ajavahemikul 24.03.2022 kuni 30.05.2022.

11.2. Kolleegium nõustub distiplinaarsüüdistuse esitajaga, et kuigi kostja II 19.07.2021 esitatud vastuväidet on võimalik lahendada ka kohtuotsuses, oli selle kohene lahendamine menetluse edasise juhtimise seisukohast oluline. Seda põhjusel, et seni, kuni kohus ei andnud oma lõplikku hinnangut tunnistajate ülekuulamise kohta, ei saanud ka pooled kohtule avaldada, kas nad on nõus jätkama asja menetlemisega kirjalikus menetluses või mitte.

11.3. Kohtunik saatis pärast seda, kui tema suhtes oli 14.01.2022 algatatud järelevalvemenetlus, 26.01.2022 hagejale kirja, milles väljendas seisukohta, et hagiavaldus sellisel kujul on perspektiivitu, ning kohustas hagejat esitama seisukohad ja taotlused menetluse edasise käigu kohta hiljemalt 03.02.2022. Kohtunik pikendas seda tähtaega hageja taotlusel kuni 10.02.2022. Kostjad leidsid maakohule 01.03.2022 esitatud vastuväites, et maakohus rahuldab põhjendamatult hageja hilinemisega esitatud taotluse maakohule vastamise tähtaja pikendamiseks kuni 10.02.2022 ning palusid kohtul otsustada, kas ta menetleb hageja hilinemisega 10.02.2022 esitatud menetlusedokumenti. Nad palusid kuni oma vastuväite lahendamiseni kostjatelt seisukohta mitte nõuda ja pikendada 10.02.2022 kostjatele antud kohtunõude täitmise tähtaega. Kohtunik ei ole sellele vastuväitele vastanud.

Kolleegium nõustub distiplinaarsüüdistuse esitajaga, et kuigi ka seda vastuväidet on iseenesest võimalik lahendada kohtuotsuses, oli selle kohene lahendamine menetluse edasise juhtimise seisukohast oluline. Seda põhjusel, et ebaselgeks jäi, kas kostjad peavad hageja eelviidatud

menetlusedokumentis esitatu kohta oma seisukohta avaldama ja kas nad võivad seda teha ka olukorras, kus kohtu määratud tähtaeg (10.02.2022) oli möödas.

11.4. Kohtunik ei ole eeltoodud asja edasist menetlemist takistanud vastuväiteid lahendanud ka pärast seda, kui talle oli järelevalvemenetluse käigus 23.03.2022 peetud Skype'i vestluses ringkonnakohtu esimehe ja tsiviilkolleegiumi esimehe poolt antud juhised lahendada kõnealusel tsiviilasjas menetlusosaliste vastuväited. Kohtunik ei ole nimetanud mõjuvaid põhjuseid, miks ta sisuliselt katkestas selle tsiviilasja menetluse pärast 10.02.2021 toimunud kohtuistungit, jättes mh lahendamata kostja 19.07.2021. a vastuväite, millest sõltus asja edasise lahendamise käik. Pärast 26.01.2022 on kohtunik asja menetlemise taas sisuliselt katkestanud, jättes mh võtmata seisukoha kostja 01.03.2022. a vastuväite kohta.

11.5. Seega on kohtunik kolleegiumi arvates põhjendamatult venitanud tsiviilasja nr 2-20-16862 menetlemisega pärast 10.02.2021 peetud kohtuistungit kuni tema kohta käesoleva distsiplinaarsüüdistuse esitamiseni, rikkudes sellega süüliselt TsMS § 2 sätestatud kohustust lahendada tsiviilasi mõistliku aja jooksul ja võimalikult väikeste kuludega.

12. Kohtunik tunnistas ennast süüdi selles, et ta rikkus tema menetluses olevas tsiviilasjas nr 2-19-16498 kohtuotsuse avalikult teatavakstegemise TsMS § 452 lg-s 4 sätestatud maksimaalset 40-päevast tähtaega. Ka selle süüdistuspunkti osas asjaolude üle vaidlust ei ole ning distsiplinaarsüüdistuses esitatud asjaolud nähtuvad ka kolleegiumile esitatud tõenditest. Puuduvad põhjused, mis seda rikkumist vabandaks.

13. Kokkuvõtteks leiab kolleegium, et kohtunik on toime pannud KS § 87 lg-s 2 nimetatud distsiplinaarsüüteo – ametikohustuste mittekohtase täitmise –, mis seisneb tsiviilasjas nr 2-20-16862 hageja 20.09.2021 esitatud menetluse kiirendamise taotluse lahendamata jätmises ja samas tsiviilasjas menetluse venitamises; samuti tsiviilasjas nr 2-19-16498 TsMS § 452 lg-s 4 sätestatud maksimaalselt 40-päevase kohtuotsuse avalikult teatavakstegemise tähtaja rikkumises.

14. Karistuse valikul arvestab kolleegium nii distsiplinaarsüüteo laadi (selged menetlusnormide rikkumised) kui ka raskust (sh viivituse pikkus). Praegusel juhul on kohtunik teadlikult jätnud lahendamata tsiviilasjas nr 2-20-16862 hageja 20.09.2021 esitatud taotluse menetluse kiirendamiseks ja ei ole seda teinud ka vaatamata asjaolule, et järelevalvemenetluses anti talle juhised lahendada. Samas tsiviilasjas on ta mõjuva põhjuseta jätnud tähelepanuta kostja II 19.07.2021. a vastuväite ja kostjate 01.03.2022. a vastuväite, mis tõi kaasa kohtuasja menetlemise venimise. Neid vastuväiteid ei ole kohtunik lahendanud vaatamata asjaolule, et järelevalvemenetluses talle vastavasisuline juhised anti. Tsiviilasjas nr 2-19-16498 on ta kohtuotsuse avalikult teatavakstegemisega põhjendamatult viivitanud pärast 40-päevase tähtaja möödumist 5 kuud ja 18 päeva, tehes kohtuotsuse avalikult teatavaks alles pärast seda, kui menetlusosalised olid talle viivitamist meelde tuletanud.

15. Eeltoodust tulenevalt mõistab kolleegium kohtuniku süüdi ametikohustuste mittekohtases täitmises ja karistab teda ametipalga vähendamisega 15% kuueks kuuks.

/allkirjastatud digitaalselt/

Tambet Tampuu

Julia Laffranque

Paavo Randma

Erkki Hirsnik

Rutt Teeveer